

[Ib Nørlund]

Men der er jo en indrømmelse af, at dette her først og fremmest er et samfundsmæssigt anliggende og bør behandles som sådant. Men det gør han bare ikke, for så havde han også draget den nødvendige konsekvens, nemlig at så må hele energisektoren nationaliseres, sådan som vi ofte har opfordret til.

Men på det sidste, har jeg bemærket, har endog statsministeren taget sådanne ord i sin mund, og det må henstilles, at statsministeren eller hans talerør i denne debat gør klart, om det er noget, han mener noget med, eller om det bare er sådan en pauseunderholdning, som der forlystes med, indtil Marienborgpolitikken kører videre.

Nu foreslår regeringen kun på varmeplannens relativt underordnede områder at indføre visse former for statslig styring, og det er da også en indlysende nødvendighed for en rationel varmeplan. Men hvorfor skal så de nyopdagede energikilder på dansk territorium, som bl. a. skal føde dette varmesystem, overlades som udbytningsobjekt for den private kapital og de multinationale monopoler? Det er faktisk disse nye ressourcer, der er det vigtigste nye moment i vores energisituation i forhold til tidligere drøftelser, vi har haft, og det har som bekendt ikke været med A. P. Møllers og de andre monopolars gode vilje, at disse ressourcer er blevet draget frem i lyset nu.

Det kan foranledige til nogle principielle bemærkninger. Man kan lige så godt se i øjnene, at miseren for den officielle energipolitik er, at man har skøttet den på en sådan måde, at der på alle dens områder er skabt en almen og begrundet mistillid til den i befolkningen. Og på det grundlag kan man ikke bygge en holdbar energipolitik, sådan som også en af ministerens forgængere har indrømmet det.

Det gælder for oliens og gassens vedkommende, som hr. Kaj Hansen så godt har dokumenteret det tidligere i denne debat, men den mistro, som DUC ved hele sin optræden har vakt, smitter jo også videre. Det gælder også for den måde, hvorpå elselskaberne, ikke mindst gennem sagen om de sydafrikanske kul, har vist de mener at have ret til at optræde som en stat i staten. Men det gælder faktisk på alle energiområder: når de gøres til kasterbold for private profitinteresser, må og bør det vække mange almindelige menneskers protest.

Det gælder ikke mindst anvendelsen af atomenergi og de problemer omkring den, som den sidste udvikling har skabt. Regeringen kan lige så godt se i øjnene, at den politiske stilling er sådan, at det, man kalder den endelige beslutning om kernekraftens indførelse i Danmark, ikke vil blive gennemført uden en folkeafstemning. Det vil sige, ikke uden at regeringen kan give garantier, som skaber tillid i befolkningen.

Den iver, hvormed brede lag i befolkningen nu engagerer sig i energiproblemerne, har al mulig berettigelse. Den kan og bør blive en afgørende demokratisk kraft ved løsningen af disse problemer, og den mistillid, som lever i den, er først og fremmest skabt af den officielle energipolitik og den måde, den er ført frem på.

Forsøgene på at affærdige alle indvendinger med hoven teknokratarrøge viser en helt manglende forståelse for, hvad der rører sig i tiden i et samfund, som i forvejen er frustreret i en krise, der bliver ved og bliver ved. Det har igen næret sådanne reaktioner på det, at meget i de standende diskussioner unægtelig er blevet sterilt og ufrugtbart. For lige så kortsynet det er at foregøgle, at der ikke er nogen problemer ved anvendelsen af avancerede energiformer eller af mere traditionelle energiformer i kolossal målestok, lige så kortsynet er det på den anden side på forhånd at udelukke, at epokeskabende videnskabeligt-tekniske fremskridt kan anvendes til gavn for mennesket. På begge måder bringes man til i mere eller mindre videnskabelige eller mere eller mindre pseudo-videnskabelige diskussioner at forudsætte det, man vil bevise. På den måde tramper man jo i mange af disse diskussioner rundt på stedet, og det giver heller ikke megen plads for den nøgternhed, som er påkrævet over for problemer, der hverken er løst eller uløselige.

Sådanne diskussioner er i virkeligheden uden perspektiv. Hvad vil man egentlig stille op, hvis man får ret, som man kalder det, i dysten mellem det ene og det andet af disse absolutter? Vil teknokraterne, hvis de kan bestemme det hele, bare køre løs, ubesværet af alle sammenbrud på deres vej? Og hvilke forbedringer af samfundet eller verden ville der på den anden side egentlig være nået gennem et forbud mod fredelig anvendelse af atomenergi?